

Óriás tartályok

A Komáromi Kőolajipari Vállalat szőnyi telepén megkezdték annak a hat — egyenként 20 000 köbméteres — gázolaj-tartálynak a szerelését, amelynek műszaki érdekessége, hogy a palást tekeresekben érkezik, és a helyszínen „bontják” ki. A tartályokat a Szovjetunióból importálták, és szerelésükön szovjet szakemberek is közreműködnek

A szegedi mezőgazdaság helyzete

Pártmunkások és téeszvezetők tanácskozása

Mindannyiunk előtt közmert, hogy az időjárás nem kedvezett a mezőgazdaságnak. Jelentős károkat okozott a folyók magas vízállása, és a soha nem tapasztalt mennyiségű belvíz, amely zivatarok, felhőszakadások és jégesők formájában zúdult a szegedi tájra is. Az is köztudott, hogy éppen a mi vidékünk hazánk legalacsonyabban fekvő, lapályos része, mivel alig vagyunk magasabban a tengerszint fölé 78–85 méternél. S a mérhetetlen víz éppen akkor zúdult a szegedi határra is, amikor aratni kellett volna. A városi pártbizottság is féltő gonddal és segítőszándékkal igyekezett támogatást adni a közös gazdaságoknak. Tegnap, csütörtökön délután a szegedi pártbizottság vezetői és a helybeli termelőszövetkezetek elnökei és párttitkárai áttekintették a mezőgazdasági munkák jelenlegi helyzetét, föl-mérték az időjárás okozta károkat, megbeszélték azokat a tennivalókat, amelyek végrehajtásával mérsékelni lehet azok hatását. Török József, a városi pártbizottság első titkára arra kérte a téesz elnökeket, a téeszek tagjait, hogy tegyenek meg minden tőlük elvárható azért, hogy a gabonát le-arassák, s a kiesett jövedelmet, a megsemmisült terményeket más módon pótolják.

A téesz elnökei sorra elmondták, hogy milyen károkat okozott gazdaságukban a belvíz és a jégeső. A Felszabadulás Termelőszövetkezetben — s szinte mindenütt máshol — például 400–450 milliméter csapadék hullott egy hónap leforgása alatt. Volt olyan nap, amikor hirtelen 145 milliméter eső esett jéggel keverve. Jelenleg is egyik táblájukat, körülbelül 125 hektárnyi területet 40–50 centiméteres víz borít. Erről a földről már aligha lehet bármit is megmenteni, sőt még veszélyeztetve van az ősi talajelőkészítő munka is. Az egyik legnagyobb szegedi szövetkezetnek hozzávetőlegesen 15 millió forintot kárt okozott a mostoha időjárás és a belvíz. Tisztában vannak azzal is, a közös gazdaságok tagjai, hogy valamikor ily természeti csapások, sőt évtizedekre visszavetette a családok anyagi helyzetét. A közös magasabb ereje azonban nem okozhat létbizonytalanságot. A Felszabadulás téesz tagjai is minden megtesznek an-

nak érdekében, hogy átcsoportosításokat végezzenek, s mérsékeljék károkat. Az elnök, **Arendás György** elmondta, hogy ettől függetlenül szükségük van bizonyos adóengedményekre, hitelek prolongálására és a biztosítási díjak reális kifizetésére, hogy különösebb megrázkodtatások nélkül zárják ezt a gazdasági évet.

A többi termelőszövetkezetben is majdnem hasonló a helyzet. Talán a Tisza-Maros Háromszög Tsz egyes területein kedvezőtlenebb. A kübekházi határban például nagyon nagy károkat okozott a belvíz, s ez egyben arra is fölhevítette a figyelmet, hogy nem lehet tovább halogatni ennek a vidéknek a belvízrendezését. Nem szabad a pénzt sem sajnálni erre, hiszen a tiszaszegedi belvízvezető rendszer most megmentette az ottani termőföldeket, s megtérült az az összeg, amelyet korábban kifizettek a csatornázási munkákra. **Szili Antal**, a Móra Ferenc Tsz elnöke is jelentős károkról adott számot, s sajnálattal mondta, hogy a belvíz okozta nehézségeket még tetézi a paprikaföldeken megjelent kártevő, a moly. A tápéi határt ugyancsak hátrányosan

érintette a Tisza magas víz, és a nagyon sok eső. Ennek a téesznek jelentős földterülete van a hullámtérben, s 300 hektár szántójuk, zömmel kukoricaföld teljesen tönkrement.

Megnyugtató volt, hogy a károkat a szövetkezetek megpróbálják mérsékelni, okos átcsoportosításokkal, más területeken gyors és hatékony intézkedésekkel. Végül is az csendült ki a téesz vezetőknek beszámolójából, hogy tagjaikuk között minden tőlük elvárható megtesznek azért, hogy mérsékeljék veszteségeiket, jól ellássák a szegedi és a környékbeli lakosságot. A gondok ugyan nem csekélyek, de végül is nem kilátástalan a helyzet.

A pártbizottság vezetői is elismeréssel nyugtázták, hogy a közös gazdaságok igen lelkiismeretesen, gondosan fölkészültek erre a gazdasági évre, s minden reményük megvolt arra, hogy a legjobb eredményeket mutassák föl. Az időjárás ezen rontott ugyan, de megbénítani nem tudta a jól felkészült és stabil nagyzemelt. Nagy szerencsénk, hogy megalapozott és erős termelőszövetkezetek gazdálkodnak a szegedi határban is.

Egyszerűbb, gyorsabb lesz

A gépjárművezetők alkalmassági vizsgálatáról

Új rendelet készül a gépjárművezetők egészségügyi alkalmassági vizsgálatáról. Az érvényben levő rendelkezés — amely a gépjárművezetők alkalmasságát és az időszakos orvosi vizsgálatokat szabályozza — több mint tízéves.

A közlekedés feltételei, a nemzetközi és hazai tapasztalatok bizonyítják: a rendelet egyes részei elavultak, egyes betegségeket ma már másként ítélnék meg. A rendelet kidolgozásában részt vesz az Egészségügyi Minisztérium, az Országos Közlekedésbiztonsági Tanács, a Belügyminisztérium, közreműködnek a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium szakemberei is. A cél: egyszerűbbé és a közlekedés alkalmassági és az időszakos or-

vosi vizsgálatok, a jelölteknek kelljen főlegesen vizsgálatokon részt venniük. Szigorításokat nem terveznek: az eddigi jogszabályok, nemzetközi viszonylatban a legszigorúbbak közé tartoznak. Több betegség — ami addig kizáró oknak számított — ezentúl nem akadályozza a jogosítvány megszerzését.

Az alkalmasságot elbíráló orvosoknak új információs rendszert dolgoznak ki: azokra a betegségekre, amelyek nem ismerhetők fel egyszerű vizsgálatokkal, kötelező jelentésrendszert vezetnek be. Az alkalmassági vizsgálatot ezentúl csak egy helyen végzik. A készülő jogszabály előreláthatólag az új KRESZ életbelépésével egyidőben, a jövő év elején jelenik meg.

Készletezés - mindenáron?

Tavaly 35 milliárd forinttal nőttek a népgazdaság készletei. Ez kétszerese-háromszorosa az előző évek növekedésének: 1972-ben 10,6 milliárd forinttal, 1973-ban pedig 18,6 milliárd forinttal emelkedett a készletállomány. Igaz, 1974-ben a termelés és az értékesítés is igen dinamikusán nőtt, ami természetesen egyben nagyobb készletvonzattal is járt. A 35 milliárdos készletfelhalmozás azonban mégis túlzottnak, károsnak minősíthető.

Miért aktuális még most, 1975 közepén is a múlt évi készletezés elemzése?

Ezt a korántsem öröndetes időszersűsége az indokolja, hogy az 1974. évi készletalakulás — nem egyetlen, de döntő — okát a vállalatok tudatos készletfelhalmozásában, túlbiztosítottá váló törekvésében kell keresni, és sajnos e magatartással bizony még idén is sűrűn találkozunk.

Annak ellenére, hogy a tartós készletfelhalmozás a vállalatok fejlesztési alapját terheli, s annak ellenére, hogy időközben több korlátozó rendelkezés is napvilágot látott, lassú a szemléletváltozás, és nem eléggé gyors a felesleges készletek csökkentése.

Sok vállalatvezetőben szinte babonás félelem alakult ki, hogy nem sikerül elegendő anyaghoz juttatni vállalatát, és ezért szüneteltetni vagy lassítani kell majd a termelést. Ezt megelőzendő, egymás után adták fel az anyagrendeléseket, és egymás után teltek meg a vállalati raktárak — olyan anyagokkal is, amelyekről talán még azt sem tudják, mikor kerülnek felhasználásra.

Mi történik, ha e készletek mennyisége a szükségesnél nagyobb mértékűre duzzad?

Ilyenkor arról van szó, hogy az illető vállalat több pénzt ölt anyagba, alkatrészbe, mint amennyi feltétlenül szükséges a folyamatos termeléshez. A túlzott készletezés tehát olyan összegeket köt le, amelyeket talán jövedelmezően befektethetett volna a vállalat. Népgazdasági szinten

gyakorlatilag ugyanez a helyzet: a készletek indokoltnál nagyobb növekedése azt jelenti, hogy feleslegesen megterheljük a nemzeti jövedelmet. Olyan összegeket kötünk le, amelyeket pedig jó lenne más célokra fordítani, jövedelmezően felhasználni.

Tagadhatatlan, hogy néhány vállalatnál tényleges anyagihiány lépett fel, és néhány helyen valóban lassítani kellett a termelést. Azonban mégis úgy tűnik — és ezzel egyre több közgazdász ért egyet —, hogy a vállalatok többségénél felesleges készletek gyűlnek fel a raktárakban, akkor másoknál nehezkessé válik az utánpótlás. Mit lehet ezután tenni? Nyilván, az utóbbi csoporthoz tartozó vállalatok is igyekeznek minél több anyaghoz jutni, s ha sikerül szállítót találni, akkor már ok is, logikusan, sokkal több anyagra adnak fel rendelést, mint amennyire valójában szükség van. Ezzel azután még tovább fokozzák a hiányt más vállalatoknál, amelyek szintén próbálnak anyagot gyűjteni — és így tovább, sokáig folytatható a sor. Öngerjesztő folyamatról van tehát szó, amelyet, ha már egyszer megindult, már igen nehéz megállítani, mert egyre inkább elharapódzik, egyre nagyobb hullámokat vet.

A készletgazdálkodás javítása tehát nem egyedül vállalati feladat. Ehhez átgondolt, széles körű népgazdasági intézkedésekre van szükség. Azok a büntető jellegű rendelkezések is csupán utólagos orvoslást jelentenek, amelyek nemrögiben jelentek meg, s amelyek különböző anyagi terheket rónak a készleteiket túlzottan növelő vállalatokra. A valódi megoldást az jelentené, ha azokat a körülményeket és feltételeket számolnák fel, amelyek egyáltalán lehetővé teszik, hogy a tavalyihoz hasonló gyűjtőgető szenvedély harapódzhasson el vállalataink között.

F. K.

Napirenden:

A korszerű táplálkozás

A népi ellenőrzés vizsgálata

Napokon át azt vizsgálták a népi ellenőrök, hogy az éttermek, üzemek, iskolák, óvodák konyhái kihasználják-e a korszerű táplálkozás lehetőségeit. Továbbá arra is kíváncsiak voltak; a vállalatok üzletpolitikai célkitűzésükkel hogyan segítik elő a korszerűséget, és a jobb választék kialakítását ösztönzi-e az árrendszer. A vizsgálat tapasztalatait tegnap, csütörtök délután Szegeden, a megyei tanácsszékházban megvitatta a megyei NEB, **Balázs Lajos** elnökével. A Népi Ellenőrzési Bizottság tanácskozásán jelen volt **dr. Kereszty Béla**, Csongrád megye főügyésze, **Radó István**, a KNEB gazdasági szakértője.

A téma nem újszerű, hiszen a táplálkozás korszerűsítésével az utóbbi években jelentős fórumok foglalkoztak. A Minisztertanács 1973-ban meghatározta a népegésztés helyzetének további javításával kapcsolatos feladatokat. Az MSZMP XI. kongresszusán elfogadott programnyilatkozat pedig többek között ezt tartalmazta: „az egy főre jutó fogyasztás érje el a mai színvonal 2–2,5-szeresét, oly módon, hogy a lakosság összefogyasztásán belül gyorsabban növekedjen a közösségi fogyasztás, így különösen a művelődéssel, az egészségügyi ellátással, a pihenéssel kapcsolatos juttatások mértéke. A személyes fogyasztási alapon belül emelkedik a korszerű táplálkozás jelentős élelmiszereit, valamint a tartós fogyasztási cikkek aránya”.

Az óhajtott fejlődés ellenére az eredmények még szerények. A gátló tényezők közül említésre méltó, hogy

a vendéglők, üzemi konyhák étrendjén nem eléggé szerepelnek a fehérje- és vitamindús ételek. Több marhahús, halféleség, főzelék, gyümölcs, sajt szerepelhetne a menükártyákon, természetesen oly módon elkészítve, hogy az ízeket a nagyközönség is élvezze. Jobb híján kénytelenek vagyunk a hagyományos receptek alapján készült zsíros és szénhidrátokban gazdag ételeket fogyasztani. A fehérje- és vitamindús nyersanyagok beszerzésének nemcsak a személylételem az akadály. Nagyon lenne a választék, ha bővílné a mélyhűtő-kapacitás, a FÜSZÉRT és a húsipar javítaná a szállítást, nem lenne munkaerőhiány a konyhákban, hiszen némely alapanyag előkészítése sok kezlet igényel.

Az üzemi étkeztetés szerepe a családban állandóan növekszik, ezért egyáltalán nem lebecsülendő ez a téma. Hiba, a diákélelmezést biztosító konyhák nem számolnak azzal, hogy a különböző életkorú gyerekeknek főznek. Előfordul az óvodai, iskolai napközi menza ugyanazt az ételt adja az óvodásoknak, mint a felső tagozatos általános iskolásoknak. A választék összeállításánál nincsenek tekintettel a különböző életkor, nemű, fizikai igénybevételű dolgozók eltérő kalóriaigényére sem.

Ezenkívül a korszerű táplálkozásnak az is akadály, hogy a korszerűnek ítélt alapanyagok beszerzési ára magas, és a jóllakottságot biztosító, magas kalóriaértékű, illetve a magas szénhidrát-tartalmú ételfélék lényegesen olcsóbbak.

A megyei NEB végül is megállapította, hogy az esetenként fellelhető eredményes törekvések mellett sok még a tennivaló. Epp ezért javasolja a vizsgált vállalatoknak és szövetkezeteknek, hogy fokozzák a gazdag vitamint- és fehérje-alapanyagú ételek kínálatát, bővítsék a választékot, az áraképzésnél fordítsanak arra is figyelmet, hogy a korszerű ételfélék árszínvonala ne legyen magasabb a hagyományos ételekénel. Fokozzák a teljes és tejttermékkel készült ételek kínálatát. Ezzel függ össze, hogy a következő tervezésben a lehetőségekhöz képest fejlessék a tejtőműhálózatot.

Kitüntetés

Az Elnöki Tanács a Munkaérdemrend arany fokozattal tüntette ki **dr. Ozvald Imrét**, a szegedi városi pártbizottság volt titkárát, több évizeden át végzett eredményes pártmunkájáért, nyugdíjbavonulása alkalmával. A kitüntetést tegnap, csütörtökön, dr. Komócsin Mihály, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának első titkára nyújtotta át. A kitüntetés átadásánál jelen volt **Török József**, az MSZMP Szeged városi bizottságának első titkára is.